משנה · אחרונים · רש״ש · סדר נזיקין

רש״ש על משנה עבודה זרה

רבי שמואל שטראשון [הרש"ש]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

רש״ש על משנה עבודה זרה

רבי שמואל שטראשון [הרש"ש]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/רשש-על-משנה-עבודה-זרה/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
משנה א 4
פרק ב 4
משנה ה 4
משנה ז 4
פרק ג 4
משנה ו 4
משנה ט 5
פרק ד 5
משנה ח 5
משנה ט 5
פרק ה 6
משנה ב 6
משנה ג 6
משנה ז 6

פרק א

משנה א

בתוי"ט ד"ה שלשה ימים כו'. מנינא בסוף כי הכא כו'. אין זה ממש בסוף כי לפני אידיהן הוא הגבלת זמן המנין והוא חלק ממנו ושוה להא דבז"ד בודקין אה"ז ולבג"ד שוו גיטי נשים דהמנין קודם להענין רק הוא נגד להא דז"י קודם יוה"כ. ועי' לשונם בריש קדושין:

פרק ב

משנה ה

בתוי"ט ד"ה אמר לו כי טובים כו' אלא דה"ק ישקני כו' שמעתי כו' נ"ב ול"נ שסמיך על אידך קרא (ד' יו"ד) מה יפו דדיך אחותי כלה מה טובו דדיך מיין. מהגרמ"ש ז"ל]:

משנה ז

בתו"ח ד"ה וציר כו' אבל בירושלמי רפ"ז דנדרים הל"ד הנודר מדגה אינו אסור אלא בכלבית. ולכאורה י"ל דהכוונה שם לאסר בהנאתו עי' עירובין (ל') אולם בירושלמי איתא דגה שאני טועם ע"ש ולפ"ז הראיה נכונה:

פרק ג

משנה ו

ברע"ב ד"ה ד' אמות כו' אלא ממלא המקום קוצים. וכ"ה לשון הרמב"ם בחבורו פ"ח ה"ה והטוש"ע בר"ס קמ"ג (ובגמ' דגדר לי' בהיזמי כו') וצ"ל שגי' אחרת היה לפניהם והתוי"ט ל"ד שהעתיק לשון הגמ' כפי הגי' שלפנינו על לשון הרע"ב ולא העיר ועי' בהגהות הטור שם:

שם בתוי"ט ד"ה אבניו כו' ותימה כו' ואולי דמשום חומרת ע"ז אמרו דא"ב ונ"ל דכן ג"כ דעת התוס' לקמן (ס"ד ב') ד"ה תנ"ה ע"ש היטב דאל"כ דלמא שאני נשתתפו דיש לו חלק מן הדין. אבל ירושה דאינה אלא מדרבנן כדאיתא בקדושין שם אמרינן ברירה וסברת התוי"ט איתא בגמרא לקמן (נ"ב א') משום חומרא דעבודה זרה שויא רבנן כטומאה דאורייתא כו' ע"ש והתו"ח הביא בשם הרמב"ם בחבורו דאמרינן גם הכא ברירה משום דרבנן היא ול"ד כלל. א) דהרמב"ם כתב כן לענין הנאה והיא דאורייתא כמש"כ לקמן (נ"ג ב') בס"ד ע"ש. ב) דהרמב"ם לא כתב מטעם ברירה אלא כתב סתם מחצה שלו מותר בהנאה וי"ל דמיירי במכיר או במוכר חלקו בכ"מ שהוא כמ"ש הר"ן וכ"נ שהבינוהו הכ"מ והלח"מ ע"ש:

משנה ט

בתוי"ט ד"ה הפת כו'. והלכך כו'. אנכי ל"מ טעם בדבריו דמ"מ קשה מדוע לא ינוכה שם הנאת דמי עצים דחולין. ועוד אפה בו אה"פ בחדש לדידן דמותר אם אח"כ הוסק בעצי היתר מחמת זוז"ג ולדבריו עצי היתר הגורמים לא יועילו ועמש"כ שם ב' חלוקים נכונים בס"ד:

[**שם בתוי"ט ד"ה אסורה בהנאה כו' ולכך צ"ל דה"ק דדרך ליקח פת מן הע"ג כדי להאכיל לפועליו הע"ג**. נ"ב כ"כ התוס' ביבמות (פ"א ב') ובזבחים (ע"ב ב') ד"ה כולן ידלקו הלשון. "חיישינן שמא יקנה ממנו ישראל ליתן לפועליו". מהגרמ"ש ז"ל]:

פרק ד

משנה ח

ברע"ב ד"ה מה שבבור אסור. אם יגע כו'. והרשב"ם בתוס' פי' מטעם כחו כו'. ולכאורה קשה דתיפוק ליה מטעם סתם יינם כדלעיל (כ"ט ב') בריש המשנה ובתד"ה יין מנלן. ודוחק לומר דמפרשי דקאי על הרישא דלקח ישראל בעוד שהיה בגת דכשיקרא עליו שם יין כבר היה של ישראל. ועוד דהמטהר יינו של עובד כוכבים יצטרך לקנותו בעודן ענבים וזה לא שמענו ועי' לקמן (נ"ו ב') בתד"ה מהו וברש"א ועי' לשון הר"ן שהבאתי לעיל שם דכל שאין בו חשש ניסוך לא מיתסר משום בנותיהן ולשטתו א"ש. ולשון הרמב"ם בפי"א מהל' מ"א ה"ג יין העובד כוכבים שאין אנו יודעים אם נתנסך כו' והוא הנקרא סתם יינם אסור בהנאה. משמע ג"כ דבידוע שלא נתנסך אינו בכלל סתם יינן. אבל שם הוכחתי דשטת רש"י אינו כן דעכ"פ אסור בשתיה. ואולי י"ל כיון דיינן נאסר משום בנותיהן כמו פתן דינו כמוהו דאינו אסור עד שיהא גמרו ע"י עובד כוכבים לעיל (ל"ח ב') ואפי' לדעת הר"ן שהביא הב"י ר"ס קי"ב דבפת של עובד כוכבים לא מהני באפהו ישראל מ"מ היינו דוקא כשהלישה והעריכה היה ע"י עובד כוכבים ע"ש בב"י באורך:

משנה ט

תוי"ט ד"ה ולא בוצרין עמו כו'. ולפיכך הויין טבולין לתרומה קודם בצירה. בפסחים (ל"ג) כגון דאחמיץ במחובר ועמש"כ שם בפרש"י ועי' לקמן (נ"ו) תד"ה שמותר. והל"ל דהוויין טבולין בשעת בצירה קודם דריכה:

[נ"ב נראה דצ"ל דריכה. מהגרמ"ש ז"ל]:

פרק ה

משנה ב

במשנה כגון חומץ שנפל ע"ג גריסין. וכ"ה בתוס' כאן אבל לקמן (ס"ו ב') העתיקו וכן: **שם בתוי"ט ד"ה כגון חמץ כו' ותמיהה לי דמה ענין זה למשביח ולבסוף פוגם כו'**. ול"נ דהרע"ב כוון למש"כ התוס' בסוף מכלתין בד"ה מכאן ואילך ע"ש ותבין:

משנה ג

במשנה עובד כוכבים שהיה מעביר עם ישראל כדי יין כו'. הרא"ש בשם הרמב"ן כ' דלא מיירי בפתוחות לגמרי דודאי יש לחוש דלמא נגע ע"ש. והתוי"ט לקמן מ"ז ד"ה המערה תמה דתיפוק ליה משום נדנוד כו' ע"ש. ואין כאן תימא כלל. דבכלי רחב אינו נאסר מפני נדנוד דרך הילוכו. עי' בט"ז סי' קכ"ה סקי"ג ובש"ך סקי"ט:

משנה ז

במשנה משנכנסה לרשותן אסור. לכאורה ה"נ הטעם כדלקמן (בע"ב) בגמ' דמיתחזי כעבודת כוכבים ביד ישראל וכפרש"י שם ומהרא"ש ל"מ כן:

שם במשנה פסק עד שלא מדד דמיו מותרין. עתוי"ט שדעת הרמב"ם כשמדד בכליו של עובד כוכבים דמיו אסורין מפני תערובות עכבת יין שבכליו ושהראב"ד השיגו דהא קי"ל כרשב"ג. ובד"ה אסור קיים דעתו בדברי הר"ן בהא דמשפך דמתניתין דלקמן שכתב דאפי' לרשב"ג אינו אלא במפרש כו' ע"ש ותמה על הראב"ד והכ"מ. ודבריו אינן אלא דברי תימה. דבמדד בכליו של עובד כוכבים שיש בהם עכבת יין של העובד כוכבים לא קנה הישראל מעולם ההוא יין ולא בא ברשותו כלל והרי נשאר בידו של עובד כוכבים כשהיה ואינו מוכר לו אלא יינו שמודד ועדיף יותר ממפרש:

[**שם בתוס' חדשים ד"ה אומנין של ישראל הרמב"ם גריס בין בפירושו בין בחבורו אומנין ישראל נ"ב** ונרא' לי שהגי' אומנין של ישראל היא נכונה לפי הפי' שהביא הרשב"א בתוה"ב (והביאו הב"י) וז"ל וי"מ כגון שעשו מלאכה אצל ישראל וישראל זה אמר לנכרי לפרען בשבילו והוא שלח להם חבית של יי"נ כו':

שם בתוי"ט ד"ה ואם משנכנסה כו' ב"י סי' קל"ב בשם ר' ירוחם. נ"ב אתמה על הב"י ועל התוי"ט שלא השגיחו שר' ירוחם העתיק את לשון הרא"ש במשנתינו סי' כ"א והי' להם לכתוב בשם הרא"ש. מהגרמ"ש ז"ל]: